

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä elokuuta 2016

656/2016

Valtioneuvoston asetus porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) nojalla:

1 §

Luonnononnettomuus ja muu tuho

Porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) 3 §:ssä tarkoitettu luonnononnettomuus tai muu tuho, jäljempänä *tuho*, voidaan hyväksyä korvauksen perusteeksi, jos:

1) porojen tavanomaisella talvilaidunalueella lumipeitteen syvyys, lumipeitteen alaosan jäätyminen, lumen tiheys taikka sen kovuus on ollut selvästi poikkeuksellinen ja ennakoimaton vähintään neljän kuukauden ajan ja olennaisesti heikentänyt porojen ravinnonsaantia;

2) huhtikuun 15 päivän ja marraskuun 1 päivän välisenä aikana lämpötila poikkeaa edellisten 10 vuoden vastaavan ajan keskiarvosta tavalla, joka aiheuttaa merkittäväällä tavalla haittaa porojen ravinnokseen käyttämien kasvien kasvuolosuhteille;

3) huhtikuun 15 päivän ja marraskuun 1 päivän välisenä aikana sadeolosuhteissa tapahtuu edellisten 10 vuoden keskiarvoon verrattuna olennaisia muutoksia, joista aiheutuva maan vettäminen, kasvupeitteiden muutokset, märkydestä johtuva tavanomaisen laidunkieppon häiriintyminen tai muu vastaava syy estää porojen laidunnuksen tavanomaisilla kesälaitumillaan taikka vaikuttaa olennaisesti ravinnon saatavuuteen tai laatuun talvilaitumilla;

4) porolaitumia on tuhonnut tai olennaisella tavalla heikentänyt porojen merkittävään ravintokasviin laajalti levinnyt sieni-, home- tai ruostetauti tai muu kasvitauti taikka turturimittari tai muu tuholainen; tai

5) poroihin levinnyt harvinaisen viruksen, bakteerin tai muun vastaavan tekijän aiheuttama tauti on johtanut laajamittaisesti porojen kuolemaan tai vakavaan sairastumiseen.

Korvattavan vahingon edellytyksenä on, että olosuhteiden muuttumisesta 1 momentissa tarkoitettulla tavalla aiheutuu olennaisia haittavaikutuksia. Tuhona ei kuitenkaan pidetä sellaisia 1 momentissa tarkoitetuista olosuhteiden muutoksista aiheutuneita haittavaikutuksia, jotka esiintyvät maa- ja metsätalousministeriön poronhoitolain (848/1990) 21 §:n 1 momentin nojalla määräämän suurimman sallitun eloporomäärän useana vahinkotapahumaa edeltäneenä vuonna ylittäneessä paliskunnassa.

Korvattavaa vahinkoa aiheuttavan tuhon on esiinnyttävä laajalla, vähintään kahden paliskunnan alueella. Tuho voi kuitenkin esiintyä vain yhden paliskunnan alueella, jos se koskee laajaa aluetta ja suurta poromäärää. Tuhon on aiheutettava tai uhattava aiheuttaa vahinkoa, jonka estäminen vaatii poikkeuksellista ruokintaa tai muita toimenpiteitä:

- 1) vähintään 20 prosentille alueen kunkin paliskunnan poroista; tai
- 2) yli 50 prosentille sellaisten poronomistajien poroista, jotka omistavat vähintään 20 prosenttia paliskunnan poroista.

2 §

Tuhon selvittäminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää ryhtymisestä tuhon selvittämiseen saatuaan Paliskuntain yhdistykseltä, paliskunnalta, vähintään viideltä saman paliskunnan poronomistajalta tai Luonnonvarakeskukselta tiedon sellaisista olosuhteiden muutoksista, joiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitettuja vahinkoja.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa tuhon selvittämisen ensin Luonnonvarakeskuksen tarvittaessa yhteistyössä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa tehtäväksi. Selvitys tehdään osana tutkimuslaitoksen ja viraston selvityksiä, jotka ne sitoutuvat tulosohjaussopimuksessa toteuttamaan ministeriölle. Maa- ja metsätalousministeriö korvaa selvityksen kustannukset tutkimuslaitokselle ja virastolle erikseen vain, jos tutkimusajankohdan tai muun vastaavan perustellun syyn vuoksi tutkimuksen kustannuksia ei ole mahdollista ottaa huomioon osana tulossopimukseen sisältyvää tutkimusta. Tällöin korvaus maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Maa- ja metsätalousministeriön on tehtävä päätös selvityksen aloittamisesta kahden viikon kuluessa saatuaan tiedon sellaisista olosuhteiden muutoksista, jotka voivat osoittautua tai muodostua tuhoksi. Erillistä päätöstä selvityksen aloittamisesta ei kuitenkaan ole tarpeen tehdä, jos Elintarviketurvallisuusvirasto on eläintautilain (441/2013) 16 §:n 2 momentin nojalla ilmoittanut maa- ja metsätalousministeriölle poroissa esiintyvistä vastustettavasta tai uudesta vakavasta eläintaudista. Tällöin Luonnonvarakeskuksen on välittömästi ryhdyttävä yhteistyössä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa arvioimaan eläintaudin esiintymisen mahdollista muuttumista tuhoksi sekä tuhon laajuutta ja vaikutuksia.

Luonnonvarakeskuksen on tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle selvitys neljän viikon kuluessa saatuaan tiedon maa- ja metsätalousministeriön päätöksestä. Jos selvityksen tekeminen kuitenkin edellyttää sellaisia maasto- tai laboratoriotutkimuksia, joita ei ole mahdollista toteuttaa mainitussa määräajassa, tai ilmenee muu perusteltu syy, tutkimuslaitos saa ylittää määräajan, kuitenkin enintään neljällä kuukaudella.

Jos Luonnonvarakeskus katsoo, että tutkimus edellyttää toisen alan tutkimuslaitoksen asiantuntemuksen käyttöä, sen on mahdollisimman pian tehtävän saatuaan ilmoitettava tästä maa- ja metsätalousministeriölle ja samalla tehtävä esitys siitä, mille tutkimuslaitokselle tehtävä soveltuu. Maa- ja metsätalousministeriön on tällöin, varmistuttuaan tutkimuksen tarvitsemasta rahoituksesta, huolehdittava asian saattamisesta valtioneuvoston päätettäväksi tai tarvittavan selvityksen tai tutkimuksen hankkimisesta yksityiseltä tutkimuslaitokselta.

3 §

Menettely tuhon toteamiseksi

Tuhon toteamiseksi voidaan käyttää:

- 1) maasto- ja kenttätutkimuksia;
- 2) paikkatietoon perustuvia otantatutkimuksia ja satelliittitutkimuksia;
- 3) Ilmatieteen laitoksen ja Suomen Ympäristökeskuksen sää- ja lumiolosuhteista tehtiä mittauksia ja havaintoja;
- 4) poroja ja poroissa esiintyviä Elintarviketurvallisuusviraston tai muun tutkimuslaitoksen suorittamia loisia ja taudinaiheuttajia koskevia mittauksia, havaintoja, näytteitä ja niiden analysointia; tai

5) muita luotettavuudeltaan 1—4 kohdassa tarkoitettuihin tutkimuksiin verrattavissa olevia menetelmiä.

Tutkimuskohteena voivat olla muutokset sää- ja lumiolosuhteissa, kasvillisuudessa ja eliöstössä sekä muutosten vaikutukset porojen määrään, terveydentilaan ja vasatuottoon sekä kuntoon ja käyttäytymiseen.

Tuhon toteamista koskevassa selvityksessä on esitettävä ainakin:

- 1) tuhon kohteena oleva alue;
- 2) tuhon aiheuttajat ja vaikutustavat;
- 3) tuhon aiheuttamat vahingot poronhoidolle ja tuhon merkitys elinkeinolle; sekä
- 4) se, miten tuho ja sen vaikutukset on todettu.

4 §

Tuhosta tiedottaminen

Valtioneuvoston päätös todetusta tuhosta on saatettava poronhoitolain 2 §:ssä tarkoitettun poronhoitoalueen maaseutuelinkeinoviranomaisten tietoon.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen on huolehdittava, että sillä on tarvittaessa riittävät mahdollisuudet vahinkojen arvioimiseksi.

5 §

Vahingon määrän arvioiminen

Jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ole luopunut vahingon arvioimisesta, kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on, kuultuaan Paliskuntain yhdistystä, viipymättä toimitettava Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle arvio tuhon kohteeksi joutuneista kuolleista ja sairastuneista poroista, tehdyistä toimenpiteistä, vahinkoa kohdanneiden poronmistajien määrästä ja vahinkojen suuruudesta. Arvio tehdään kunnassa vakituisesti asuvien porotalouden harjoittajien porojen vahinkovuotta edeltäneen kolmen vuoden keskimääräisen määrän, porotalouden harjoittajien porotaloudesta saamien tulojen ja porotalouden menojen määrän perusteella.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa pyytää kunnan maaseutuelinkeinoviranomaista täydentämään vahinkoarviota.

6 §

Korvattava vahinko

Porotalouden harjoittajalle voidaan maksaa korvausta:

- 1) välttämättömistä, tavanomaisen lisäruokinnan kustannukset huomattavasti ylittävästä lisäruokintakustannuksista;
- 2) kuolleesta porosta;
- 3) sairastuneesta porosta ja porosta, joka huomattavasti alittaa tavanomaisen teuraspaimon tai on muutoin lihanlaadultaan sellainen, ettei sitä voida enää käyttää ihmisravinnoksi;
- 4) olennaisesta vasatuoton alenemisesta;
- 5) sairastuneen poron tavanomaista huomattavasti suuremmista lääke- ja eläinlääkärikustannuksista;
- 6) maastoon jääneen sairastuneen poron kuljetuksesta;
- 7) kuolleen poron hävittämisestä;
- 8) rehusta ja työvälineistä, jotka ovat saastuneet käyttökelvottomiksi; sekä
- 9) porojen menetyksestä aiheutuneesta tulonmenetyksestä, jota ei korvata 2–4 kohdan nojalla.

Paliskunnalle korvausta voidaan maksaa:

- 1) 1 momentin 1—8 kohdassa tarkoitettusta kustannuksesta tai menetyksestä, jota ei korvata porotalouden harjoittajalle;
  - 2) saastuneen taikka muuten laidunkäyttöön sopimattomaksi tulleen laidunmaan puhdistamisesta tai muusta käyttökuntoon saattamisesta;
  - 3) laidunmaasta, joka on tullut laidunkäyttöön soveltumattomaksi pysyvästi tai vähintään 10 vuodeksi; sekä
  - 4) tavanomaiseen poronhoitoon liittyvistä porojen käsittelyä tai laidunkiertoa koskevista erityisjärjestelyistä, joiden tarkoituksena on pienentää tuhosta aiheutuvia vahinkoja.
- Porotalouden harjoittajan omavastuuosuutta ei korvata paliskunnalle.
- Korvausta ei suoriteta kustannuksista ja menetyksistä, jotka korvataan eläintautilain nojalla.

7 §

Korvattavat menetykset ja kustannukset

Edellä 6 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan nojalla maksettavaan korvaukseen sovelletaan, mitä riistavahinkolain (105/2009) 13 ja 14 §:ssä säädetään. Korvaus 6 §:n 1 momentin 1 ja 4—8 kohdan nojalla maksetaan kohtuullisista menetyksistä ja kustannuksista, joiden määrä on osoitettava menotositteilla tai muulla luotettavalla tavalla. Yhden tuhon korvattavat menetykset ja kustannukset voivat kuitenkin olla enintään 20 000 euroa ruokakuntaa kohden.

Tulonmenetyksenä porotalouden harjoittajalle korvataan menetettyä poroa kohden enintään 150 euron vuotuinen tulo ajalta, jolta tulo jää saamatta, kuitenkin enintään kahdelta vuodelta.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että ruokakuntaan kuuluva porotalouden harjoittaja pitää muistiinpanoja harjoittamansa porotalouden tuloista ja menoista.

Paliskunnalle maksettavaan korvaukseen sovelletaan, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään. Lisäksi paliskunnalle voidaan maksaa korvausta poronhoitotyönä tehdystä työstä enintään 50 euroa päivässä 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun työhön osallistunut henkilöä kohden enintään 100 päivältä vuodessa enintään viiden vuoden ajan. Paliskunnan on luotettavasti osoitettava tarvittavan työn määrä.

8 §

Vahingon todentaminen

Sen lisäksi, mitä 7 §:n 1 momentissa säädetään, poroja ja laitumia kohdanneen vahingon todentamiseksi vahinkoa kärsineen on:

- 1) esitettävä vahinkopaikan täsmällinen sijainti yleisesti käytetyllä satelliittipaikannusjärjestelmällä saatujen koordinaattitietojen avulla tai, jos kysymyksessä on tuhoalue, ilmoitettava sen sijainti ja laajuus riittävän tarkkoilla maastokartoilla;
- 2) merkittävä paikan sijainti maastossa mahdollista tarkastusta varten; sekä
- 3) esitettävä digitaalisessa muodossa valokuvat ja kartta vahingon kohteesta ja ympäristöstä, jossa vahinko on tapahtunut.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu valokuva on tallennettava maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan korvattavia vahinkoja koskevaan eläimiä ja vahingoittunutta omaisuutta koskevaan kuvapankkiin.

Vahinkoa kärsineen on toimitettava tieto mahdollisista vahingoista kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ilmenee syyt epäillä vahingon tapahtuneen.

Vahingon määrän ja laadun on perustuttava aiheutuneesta tuhosta tehtyyn Luonnonvarakeskuksen selvitykseen sellaisena kuin se on hyväksytty valtioneuvoston päätöksellä.

9 §

Porotalouden harjoittajan ruokakunta

Porotalouden harjoittajan ruokakuntaan kuuluviksi katsotaan aviopuolisot sekä sellaiset avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa avioliittoa solmimatta jatkuvasti elävät henkilöt, jotka ovat aikaisemmin olleet keskenään avioliitossa tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi. Ruokakuntaan kuuluvat myös edellä mainittujen puolisoitten samassa taloudessa asuvat lapset ja ottolapset, jotka eivät ole täyttäneet 18 vuotta ennen sen kalenterivuoden alkua, jolta korvausta haetaan. Ruokakunnaksi katsotaan myös jakamaton kuolinpesä.

10 §

Korvauksen hakeminen

Korvausta on haettava Maaseutuviraston laatimalla lomakkeella.

Hakijan on liitettävä hakemukseensa selvitys:

- 1) paliskunnan tai osakkaan tavanomaisen ruokinnan lisäksi suorittamasta hätäruokinnasta vahinkovuonna aiheutuneista kustannuksista sekä keskimääräisistä ruokintakustannuksista hätäruokintavuotta edeltäneiltä kolmelta vuodelta kultakin vuodelta erikseen;
- 2) lääke- ja eläinlääkintäkustannuksista;
- 3) osakkaan tai paliskunnan menettämien porojen määrästä ja vasatuoton alenemisesta sekä porojen kokonaisuudesta ennen tuhon alkamista sekä keskimääräisestä porojen määrästä tuhoa edeltäneinä kolmena vuonna, kultakin vuodelta erikseen;
- 4) tuhon aiheuttamasta tulojen menetyksestä sekä tulojen määrästä kolmena tuhoa edeltäneenä vuonna, kultakin vuodelta erikseen;
- 5) tuhon johdosta tehdyistä poikkeuksellisista porolaitumien käyttöä koskevista toimenpiteistä;
- 6) 5 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden aiheuttamista kustannuksista mukaan lukien kustannukset mahdollisista rakenteellisista ratkaisuista, jotka on toteutettu alueen laidunkäyttöön palautumisen edistämiseksi;
- 7) tuhoutuneen porolaidunalueen vaikutuksista paliskunnan poronhoidolle.

Korvaushakemus on toimitettava Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun valtioneuvosto on tehnyt päätöksen tuhon toteamisesta.

11 §

Päätös korvauksen maksamisesta

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä päätös korvauksen maksamisesta kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus liitteineen on toimitettu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Jos hakemus tai sen liitteet ovat niin puutteelliset, että hakijaa on pyydetty selventämään tai täydentämään hakemusta, tarvittavan selvityksen tai täydennyksen toimittamisesta alkaa uusi määräaika korvauksen maksamista koskevan päätöksen tekemiselle.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2016

656/2016

Helsingissä 18 päivänä elokuuta 2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius

Stáhtaráđi ášahus

Boazodollui čuohcán vahágiid buhttemis

Stáhtaráđi mearrádusa mielde ášahuvvo boazodollui čuohcán vahágiid buhttemis addojuvvon lága (987/2011) vuodul:

1 §

Luondduvahát ja eará jápmu

Boazodollui čuohcán vahágiid buhttemis addojuvvon lága (987/2011) 3 §:s oaivvilduvvon luondduvahát dahje eará jápmu, manneleappos *jápmu*, sáhtá dohkkehuvvot, jus:

1) bohccuid dábálaš dálveguohtumiin muohttaga gassodat, muohtagokčasa vuolleoasi jiekjun, muohttaga deahtisvuohta dahje dan garrodat lea leamašan eahpedábálaš ja váttis unnosit unnimustá njealji mánu áigge ja čielgasit heajudan bohccuid biebmoažžuma:

2) cuoŋománu 15 beaivve ja njukčamánu 1 beaivve gaskasaš áiggi liekkasvuohta spiehkkaasa ovddit 10 jagi dávisteaddji áiggi gaskaárvvus vugiin, mii dahká mearkkašahti láhkai hehttehusa bohccuid biebmun ávkkástallan šattuid šaddandiliide;

3) cuoŋománu 15 beaivvi ja skábmamánu 1 beaivvi gaskasaš áigge arvediliin dáhphuvvá ovddit 10 jagi gaskaárvui veardidettiin mearkkašahti nuppástusast, main bohtán eatnama cáhcun, šaddogokčasiid nuppástusast, njuoskamis bohtán dábálaš guohtunlotnašuvvama hehttehus dahje eará dávisteaddji sivva eastit bohccuid guohtuma dábálaš geasseguohtumiin dahje váikkuha čielgasit biepmu oažžumii dahje šládji dálveguohtumiin;

4) guohtumiid lea duššadan dahje čielgasit fuonidan bohccuid dehálaš biebmošaddui viidásit leavvan guoppar-, guohpa- dahje ruostadávda dahje eará šaddodávda dahje mihttármáhttu dahje eará beaisku; dahje

5) bohccuide leavvan hárvenaš virusa, bakteara dahje eará dávisteaddji dahkki mielddisbuktán dávda lea dahkan viidát bohccuid jápmima dahje duođalaččat buohccáma.

Buhttejuvvon vahága gáibádussan lea, ahte diliid nuppástuvvamis 1 momeanttas oaivvilduvvon vugiin šaddet čielga hehttehusváikkuhusast. Jápmun eai goittotge ane dakkár 1 momeanttas oaivvilduvvon diliid rievdamis bohtán hehttehusváikkuhusaid, mat leat eana- ja meahcedoalloministeriija boazodoallolága (848/1990) 21 §:a 1 momeantta vuodul mearriduvvon stuorimus lobálaš eallinboazologu máŋgga vahátdáhphusa ovddit jagi badjel mannan bálgošis.

Buhttenvullosaš vahága buktán jápmu galgá dihtto viidát, unnimustá guovtti bálgoša guovllus. Jápmu sáhtá goittotge dihttot dušše ovttá bálgoša guovllus, jus dat guoská viiddis guovllu ja stuorra boazomeari. Jápmu galgá mielddisbuktiit dahje áitit mielddisbuktiit vahága, man eastin gáibida eahpedábálaš biebmama dahje eará doaimmaid:

1) unnimustá 20 prosentii guovllu guđege bálgoša bohccuin; dahje

2) badjel 50 prosentii dakkár boazoeaiggáid bohccuin, geat oamastit unnimustá 20 proseantta bálgoša bohccuin.

2 §

Jámu čielggadeapmi

Eana- ja meahcedoalloministeriija mearrida álggahit jámu čielggadeami go vuos lea ožžon bálgošiid ovtastusas, bálgošis, unnimustá viđa seammá bálgoša boazoeaiggádis dahje Luondduriggodatguovddážiis dieđu dakkár diliid nuppástusain, maid sáhttet ákkastallojuvvon sivain eahpidit dahkan vahágiid buhttemis addojuvvon lágas oaivvilduvvon vahágiid.

Eana- ja meahccedoalloministeriija addá jámu čielggadeami vuos Luondduriggodatguovddáža doaibman dárbbu mielde ovttasbarggus Biebmogálvodorrvolašvuodadoaimmahagain. Čielggadeapmi dahkko oassin dutkanlágádusa ja virgedoaimmahaga čielggademiid, maid dat čatnasit boadusstivrensoahpamuša mielde ollašuhttit ministeriijai. Eana- ja meahccedoalloministeriija buhte čielggadeami goluid dutkanlágádussii ja virgedoaimmahahkii sierra dušše, jus dutkanáigemuttu dahje eará dávisteaddji ákkastallojuvvon siva geažil dutkamuša goluid ii leat vejolaš váldit vuhtii oassin boadussoahpamuššii gullevaš dutkamušas. Dalle buhtadus máksojuvvo eanadállodoalu ovddidanruhtaráju ruđain.

Eana- ja meahccedoalloministeriija galgá dahkat mearrádusa čielggadeami álggaheamis guovtti vahku siste go lea ožžon dieđu dakkár diliid nuppástusain, mat sáhttet leat dahje šaddat jápmun. Sierra mearrádusa čielggadeami álggaheamis ii leat goittotge dárbu dahkat, jus Biebmogálvodorrvolašvuodadoaimmahat lea eallidávdalága (441/2013) 16 §:a 2 momeantta vuodul almmuhan eana- ja meahccedoalloministeriijai bohccuin dihtton vuostálastinvuollásaš ođđa duodalaš eallindávddas. Dalle Luondduriggodatguovddáš galgá seammás álggahit ovttasbarggus Biebmogálvodorrvolašvuodadoaimmahat Biebmogálvodoaimmahagain árvvoštallat eallidávdda dihttoma vejolaš leavvama jápmun ja jámu viidodaga ja váikkuhusaid.

Luondduriggodatguovddáš galgá dahkat eana- ja meahccedoalloministeriijai čielggadusa njealji vahku siste go lea ožžon mearrádusa eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádušas. Jus čielggadusa dahkan goittotge gáibida dakkár meahcce- dahje laboratoriaijadutkamušaid, maid ii leat vejolašollašuhttit máinnašuvvon mearreáiggi siste, dahje boahká ovdan ákkastallojuvvon sivva, dutkanlágádus oažžu mannat mearreáiggi badjel, goittotge eanemustá njeljjiin mánotbajiin.

Jus Luondduriggodatguovddáš oaidná, ahte dutkamuš gáibida nuppi suorggi dutkanlágádusa áššedovdamuša ávkástallama, dat galgá nu jođánit go vejolaš doaimma oažžuma manná almmuhit dás eana- ja meahccedoalloministeriijai ja dahkat seammás evttohusa das, guđe dutkanlágádussii doaibma heive. Eana- ja meahccedoalloministeriija galgá dalle, vuos sihkarastidettiin dutkama dárbbášan ruhtadeamis, fuolahit ášši ovddideamis stáhtaráđi mearrideapmái dahje dárbbášlaš čielggadusa dahje dutkama skáhppomis priváhta dutkanlágádusas.

3 §

Meannudeapmi jámu gávnaheamis

Jámu gávnaheamis sáhtá ávkástallat:

- 1) meahcce- ja gieddedutkamušaid;
- 2) čoakkusutkamušaid ja satellihtadutkamušaid, maid vuodđun lea báikeditu;
- 3) Dálkediehtaga lágádusa ja Suoma Birasguovddáža dálke- ja muohtadiliin dahkon mihtidemiid ja áicamiid;
- 4) Bohccuid ja bohccuin dihtton Biebmogálvodorrvolašvuodadoaimmahaga dahje eará dutkanlágádusa čadahan parasihaid ja dávdadahkkiid guoskevaš mihtidemiid, áicamiid, čájáhusaid ja daid analyserema; dahje
- 5) eará metodaid, maid sáhtá luottehahttivuođas dávistit 1—4 muttuin oaivvilduvvon dutkamušaide.

Dutkančuozáhahkan sáhttet leat nuppástusat dálke- ja muohtadiliin, šattolašvuodas ja ealániin ja nuppástusaid váikkuhusat bohccuid lohku, dearvvašvuodadillái miessebuvtadeapmái sihke ortnegii ja láhttemii.

Jámu gávnaheami guoskevaš čielggademiin galgá buktit ovdan ainjuo:

- 1) jámu vuollásaš guovlu;
- 2) jámu dagaheadjit ja váikkuhusvuogit;

- 3) jámu dahkan vahágat boazodollui ja jámu mearkkašupmi ealáhussii; ja
4) dat, mo jápmu ja dan váikkuhusat leat gávnnavuvvon.

4 §

Jámus dieđiheapmi

Stáhtaráđi mearrádus gávnnavuvvon jámus galgá doaimmahuvvot boazodoallolága 2 §:s oaiivvilduvvon boazodoalloguovllu eananguovlovirgeoapmahačča dihtui.

Eananguovlovirgeoapmahaš galgá fuolahit, ahte das leat dárbbu mielde doarvá buorit vejolašvuodát vahágiid árvoštallami.

5 §

Vahága meari árvoštallan

Jus ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš ii leat luohpan vahága árvoštallamis, gieldda dálanguovlovirgeoapmahaš galgá Bálgosa ovtastusa guladettiin, doaimmahit jođáneamos lági mielde Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddášii árvoštallama jámu čuožáhahkan gártan jápmán ja buohccán bohccuin, dahkkojuvvon doaimbabiin, vahágis gillán boazoeaiggádiid logus ja vahágiid sturrodagas. Árvoštallan dahkko gielddas fásta ássán boazodoalu hárjeheaddjiid bohccuid vahátjagi ovddit golmma jagi gaskamearáš meari, boazodoalu hárjeheaddjiid boazodoalus ožžojuvvon sisabođuid ja boazodoalu goluid meari vuodul.

Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš sáhtá dárbbu mielde bivdit gieldda dálanguovlovirgeoapmahačča dievasmahttit vahátárvoštallama.

6 §

Vahát, mii buhttejuvvo

Boazodoalu hárjeheaddjái sáhtá máksit buhtadusa:

- 1) vealtakeahtes, dábalaš lassebiebmama goluid čielgasit stuorát lassebiebmangoluin;
- 2) jápmán bohccos;
- 3) buohccán bohccos ja bohccos, mii čielgasit lea vuolled dábalaš njuovvandeattu, dahje muđui birgošlájá dihtii lea dakkár, ahte dan ii sáhte ávkkástallat olbmo biebmun;
- 4) čielga miessebuvtadeami vuolláneamis;
- 5) buohccán bohcco dábalačča stuorát dálkkas- ja šibitdoavttirgoluin;
- 6) meahccái báhcán buohccán bohcco fievrredeamis;
- 7) jápmán bohcco jávkadeamis;
- 8) fuođđaris ja bargoneavvuin, mat leat billašuvvan anuheapmin; ja
- 9) bohccuid massimis bohtán ánsomassimis, man eai buhte 2-4 čuoggá vuodul.

Bálgosii sáhtá máksit buhtadusa:

- 1) 1 momeantta 1—8 čuoggáin oaiivvilduvvon gulus dahje massimis, mii ii buhttejuvvo boazodoalu hárjeheaddjái;
  - 2) billašuvvan dahje eará guohtunatnui heivetmeahttumin šaddan guohtuma buhtisteamis dahje eará ávkkástallanatnui ordnemis;
  - 3) guohtumis, mii lea šaddan guohtunatnui heivetmeahttumin bissovaččat dahje unnimustá 10 jahkái; sihke
  - 4) dábalaš boazodollui gullevaš bohccuid giedahallama dahje guohtunlotnašuvvama guoskevaš sierraordnestemiin, maid ulbmilin lea unnudit billašuvvamis šaddan vahágiid.
- Boazodoalu hárjeheaddji iežas vástidanoassi ii buhttejuvvo bálgosii.
Buhtadus ii máksujuvvo vahágiin ja massimiin, mat buhttejuvvojit eallidávdalága vuodul.

7 §

Buhttenvuollásaš golut

Ovdalis 6 §:a 1 momeantta 2 ja 3 čuoggá vuodul máksojuvvon buhtadussii heivehuvvo, maid fuodđovahátlága (105/2009) 13 ja 14 §:ain ásahuvvo. Buhtadus 6 §:a 1 ja 4—8 čuoggá vuodul máksojuvvo govtolaš massimiin ja goluin, maid meari galgá čujuhit gollodoadaštusain dahje eará luohtehahti vugiin. Ovtta jámu buhttejuvvon massimat ja golut sáhttet leat goittotge eanemustá 20 000 euro borramušgácci ala.

Sisabohtomassimin boazodoalu hárjeheaddjái buhttejuvvo massojuvvon bohcco ala eanemustá 150 euro jahkásaš sisabohtu áiggis, goas bohtu lea báhcán oáččokeahtta, goittotge eanemustá guovtti jagis.

Buhtadusa máksima gáibádussan lea, ahte borramušgázzái gullelaš boazodoalu hárjeheaddji doallá muitomerkejumiid hárjehan boazodoalus sisabohtuin ja goluin

Bálgosii máksojuvvon buhtadussii heivehuvvo, maid 1 ja 2 momeanttas ásahuvvo. Lassin bálgosii sáhtta máksojuvnot buhtadus boazodoallobargun dahkkon barggus eanemustá 50 euro beavvis 6 §:a 2 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon bargui oassálastán olbmo ala eanemustá 100 beavvis jagis eanemustá viđa jagi áigge. Bálggus galgá luhtolaččat bastit čájehit dárbbášlaš barggu meari.

8 §

Vahága gávnaheapmi

Dan lassin, maid 7 §:a 1 momeanttas ásahuvvo, bohccuid ja guohtuma gillán vahága gávnaheapmin vahága gillán galgá:

1) muitalit vahátbáikki dárkilis sajádaga almmolaččat geavahuvvon satellihttabáikevuogádagain ožžojuvvon koordináhtaiguin dahje, jus jearaldagas lea jápmoguovlu, almmuhit dan sajádaga ja viidodaga dárkilis eanakárttaiguin;

2) merket báikki sajádaga luonddus vejolaš dárkkisteami várás; ja

3) čájehit digitála hámis čuovgagovaid ja kárta vahága čuožáhagas ja birrasis, gos vahát lea dáhpáhuvvan.

Arabut 1 momeantta 3 čuoggás oaivvilduvvon čuovgagova galgá vurket eana- ja meahcedoalloministeriija hálddahussuorggi buhttenvuollásaš vahágiid guoskevas govvabánkui mii guoská ealliid ja opmodaga.

Vahága gillán galgá doaimmahit dieđu vejolaš vahágiin gieldda dálonguovloaláhusvirgeoapmahažžii nu jodánit go vejolaš dan maŋŋá, go lea bohtán sivva eahpidit vahága dáhpáhuvvan.

Vahága meari ja šlája vuodđun galgá leat šaddan vahágis dahkkon Luondduriggodatguovddáža čielggadus dakkárin go dat lea dohkkehuvvon stáhtaráđi mearrádusain.

9 §

Boazodoalu hárjeheaddji borramušgázzi

Boazodoalu hárjeheaddji borramušgázzái gullelaššan gehččojuvvojit náittosguoimmit ja dakkár náittosdili dávisteaddji diliin oktasaš dálldoalus náitalkeahtta bissovaččat ássi olbmot, geat leat árabut leamašan gaskaneaset náittoslihtus dahje geain lea dahje leamašan oktasaš mánná. Borramušgázzái gullet maiddá ovdalis máinnašuvvon beallelaččain seammá dálldoalus ássi mánát ja biebmománát, geat eai leat deavdán 18 jagi ovdal dan kaleandarjagi

álggu, mas buhtadus ohccojuvvo. Borramušgázzin gehččojuvvo maiddá juogekeahtes jápminbeassi.

10 §

Buhtadusa ohcan

Buhtadusa galgá ohcat Dálonguovlodoaimmahaga gárvvistan skoviin.

Ohcci galgá laktit ohcamuššii čielggadusa:

1) bálgosa dahje oasálačča dábálaš biebmanmassa lassin čadahan heahtebiebmanmassa vahátjagi šaddan goluin ja gaskamearálaš biebmanmassa heahtebiebmanmassa ovddit golmma jagis guđege jagis sierra;

2) dálkkas- ja šibitdoavttirgoluin;

3) oasálačča ja bálgosa massán bohccuid mearis ja miessebuvtadeami njiedjamis ja bohccuid oppalaš mearis ovdal jámu álgima ja gaskamearálaš bohccuid mearis jámu ovddit golmma jagis, guđege jagis sierra;

4) jámu mielddisbuktán sisabođuid massimis ja sisabođuid mearis golmma jámu ovddit jagis, guđege jagis sierra;

5) jámus dihtii dahkkon spiehkaseaddji boazoguohtumiid ávkkástallama guoskevaš doaimmain;

6) 5 čuoggás oavvilduvvon doaimmaid mielddisbuktán goluin vuhtii váldimiin goluid vejolaš ráhkaduslaš čovdosiin, mat leat ollašutton guovllu guohtunatnui máhcaheami ovddideapmin;

7) billašuvvan boazoguohtunguovllu váikkuhusain bálgosa boazodollui.

Buhtadusohcamuša galgá doaimmahit Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáži guovtti mánu siste das, go stáhtaráđdi lea dahkan mearrádusa jámu gávnaheamis.

11 §

Mearrádus buhtadusaid máksimis

Lappi ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáš galgá dahkat mearrádusa buhtadusa máksimis guovtti mánu siste das, go ohcamuš oktan mildosiiguin lea doaimmahuvvon ealáhus-, johtolat- ja birasguovddáži. Jus ohcamuš dahje dan mildosat leat nu váilevačča, ahte ohccis galgá bivdit čielggadit dahje dievasmahttit ohcamuša, dárbbášlaš čielggadusa dahje dievasmahttima doaimmaheamis álgá ođđa mearraáigi buhtadusa máksimis guoskevaš mearrádusa dahkamii.

12 §

Fápmuiboahhtin

Dát ásahus boahhtá fápmui čakčamánu 1 beaivve 2016

Helssegis borgemánu 18 beaivve 2016

Eana- ja birasministtar Kimmo Tiilikainen

Láhkaásahanráđdi Johanna Wallius